به‌نام حق تعالی

طرح درس‌گفتار **"فلسفهٔ اخلاق در تفکر غربی"** **نیمسال اول ۱۴۰۲-۱۴۰۳**

مدرس: مهدی اخوان Website: makhavan.ir makhavan77@gmail.com

جلسه نخست: جغرافیای "اخلاق‌پژوهی"، رشته‌های اخلاق‌پژوهی (بر اساس روش) و مسائل مهم مطرح در آنها: **تاریخی/نقلی**، **تجربی**(جامعه‌شناسی اخلاق، جغرافیای اخلاق، روانشناسی اخلاق، زیست‌شناسی اخلاق)، **استدلالی/تحلیلی** (فلسفهٔ اخلاق: **فرااخلاق**: چرا اخلاقی باشیم؟/ معرفت شناسی اخلاق، متافیزیک اخلاق، روش شناسی اخلاق) و **نظریه‌های اخلاقی هنجاری**، و **اخلاق کاربردی** (اخلاق پزشکی، اخلاق پژوهش، اخلاق کسب و کار، ..) ، ربط اخلاق با مقولات دیگر (هنر، سیاست، فرهنگ، تکنولوژی، ...) و مسائل آنها

جلسه دوم: **نسبی‌انگاری** Relativismو گونه‌های نسبی‌انگاری و ربط آنها و معانی آن، مدعا و ادله

جلسه سوم: **شخصی‌انگاری** Subjectivism و مبانی علم النفسی و متافیزیکی آن، مدعا و ادله، **نظریهٔ ناظر آرمانی**(Ideal Observer Theory)

جلسه چهارم: **فراطبیعی‌انگاری** Supernaturalism (اشعری‌مشربی/نظریهٔ امرالاهی/اراده‌باوری الاهیاتی) مؤلفه‌های معرفت‌شناختی/هستی‌شناختی و روان‌شناختی ، ربط اخلاق و دین، نظریهٔ قانون طبیعی آکویناس

جلسه پنجم: **عاطفی‌انگاری** Emotivism و **ابرازگرایی** و سرچشمه هیومی و پوزیتیویستی (اِیر و استیونسُن) آن، ربط امر اخلاق و امر عاطفی، تحلیل روانشناختی/ فلسفی عواطف، نظریه خطاانگاری مکی

جلسه ششم: **شهودگرایی** Intuitunism و طبیعی‌انگاری (تعریف گرایی) مدعیات و ادله/ تناظر ریاضی و اخلاق / واقع‌گرایی و ناواقع‌گرایی اخلاقی/ شناختی‌انگاری

جلسه هفتم: **توصیه‌گرایی** هِر Prescriptivism و اصل کلیّت‌پذیری Universalisability چگونه از تحلیل منطقی جملات امری به اخلاق عام می‌رسیم؟ ادعا و ادله هِر و اشکالات توصیه‌گرایی

جلسه هشتم: **نظریه عقلانیّت اخلاقی** گنسلر و گذر از منطق به اخلاق / قاعدهٔ طلایی اخلاق

جلسه نهم: **نظریات هنجاری (۱): پیامدگرایی / فایده‌گرایی** و گونه‌های آن (بنتام، میل، مور ...)

جلسه دهم: **نظریات هنجاری (۲)** : ادامه نظریات فایده گرا (لذت گرایی)، خودگرایی، دیگرگرایی(اخلاقی و روان شناختی)، کثرت گرایی اخلاقی و معانی آن، نظریه تصمیم، نظریه بازی و معمای زندانی (دیدگاه هابز و قراردادگرایی)

جلسه یازدهم: **نظریات هنجاری(۳)** : **ناپیامدگرایی** (وظیفه‌گرایی از کانت تا راس) از فایده‌گراییِ قاعده‌نگر تا امر مطلق کانت، صور گوناگون امر مطلق کانت و نظریهٔ اخلاق کانت، نظریهٔ وظایف در نگاه نخست دیوید راس

جلسه دوازدهم: **نظریات هنجاری (۴)** : **فضیلت‌گرایی** از سقراط تا مک‌اینتایر، چرا فضیلت‌گرایی؟، فهرست فضایل، ربط فضیلت و وظیفه و نیت، لویناس و اخلاق دیگری، اثر دوگانه

جلسه سیزدهم: **اخلاق کاربردی** و قلمروها

جلسه چهاردهم: اخلاق نقد، اخلاق ازدواج، اتانازی، شبیه‌سازی، سقط جنین

جلسه پانزدهم: اخلاق زیست‌محیطی، اخلاق فمینیستی، بخت اخلاقی (نیگل و ویلیامز)، ضعف اراده (آکراسیا)، استدلال اخلاقی